

Conclusies door Jan Turf, dagvoorzitter, Bond Beter Leefmilieu

Enkele korte beschouwingen van de dagvoorzitter:

- Het is opgevallen dat we ons sterk concentreerden op het potentieel voor duurzaam toerisme in Vlaanderen, terwijl in een aantal andere inleidingen gewezen werd op het probleem van de enorme wereldwijde ontwikkeling van toerisme en de impact daarvan op het milieu, en op de beheersbaarheid en de duurzaamheid daarvan. We hebben daar niet veel mee gedaan. Behalve de toeristen die de steden, pretparken en natuurgebieden in Vlaanderen bezoeken en waar we misschien wel impact op kunnen hebben, is er ook een stroom van mensen die van het ene naar het andere continent hopen. Zij zijn buiten beeld gebleven. Dat zou ons optimisme voor een duurzaam toerisme een beetje moeten temperen, tenzij we daar ook wegen vinden om dat beter te beheersen. Sedert 2002 denkt men ook mondiaal na over duurzaam toerisme, maar daar zijn heel veel verschillende invullingen van.
- Er is ook geprobeerd om het thema toerisme, het thema zachte recreatie, gebruik van onze groene leefomgeving en het medegebruik daarvan, in beeld te brengen. Maar tot op vandaag, zelfs binnen het concept duurzaamheid, is dit niet de belangrijkste invalshoek.
- De beschikbare gegevens om duurzaamheid meetbaar en dus stuurbaar te maken, ontbreken zo goed als volledig. Dat is een punt waarover verder moet nagedacht worden.
- De toeristische sector is in eerste instantie een economische sector die milieu als een van haar kapitaalelementen heeft en daarom eerder dan andere sectoren is gaan nadenken over de eigen duurzaamheid. Zoals Bartels zei: 'de sector die in zijn eigen staart bijt'. Het antwoord komt van Toerisme Vlaanderen: duurzaamheid moet samenvallen met kwaliteit; het is een keuze die een interessante meerwaarde biedt, maar die een aantal aspecten nog buiten beschouwing laat. Inzake de kennis van milieu-impact van toerisme staan we slechts aan het begin van kennisopbouw. Dit brengt ons in de rare omgekeerde situatie dat men al bezig is met de oplossing zonder het probleem grondig te kennen.
- Misschien moeten Geert Bourgeois en Katleen Van Brempt gaan samen zitten over de organisatie van het transport van 95% van de toeristen die zich met de auto verplaatsen. Oplossingen moeten mogelijk zijn. De piste die - behoudens het aantal wagens - verder niet gekwantificeerd is op impact (op geluid, leefomgeving) verdient een prioritaire aanpak.
- De Minaraad moet van deze boeiende en interessante namiddag veel materiaal meenemen. Er is nog werk aan de winkel.